

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Obdo/63/2018
Identifikačné číslo spisu: 1514202678
Dátum vydania rozhodnutia: 15.10.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Katarína Pramuková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1514202678.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: BENCONT INVESTMENTS, s.r.o., so sídlom Vajnorská 100/A, Bratislava, IČO: 36 432 105, zastúpeného advokátom JUDr. Jozefom Boledovičom, so sídlom Rovinka 578, proti žalovanému: OTP Banka Slovensko, a.s., so sídlom Štúrova 5, Bratislava, IČO: 31 318 916, o zaplatenie zmenkovej sumy 4 334,12 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 1CbZm/336/2014, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 6. septembra 2017, č. k. 3CoZm/37/2017-192, takto

rozhodol:

- I. Dovolanie odmieta.
- II. Žalobca má proti žalovanému nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) označeným rozsudkom potvrdil rozsudok Okresného súdu Bratislava V z 24. januára 2017, č. k. 1CbZm/336/2014-146 (ďalej len „súd prvej inštancie“) vo výroku, ktorým súd prvej inštancie ponechal v platnosti zmenkový platobný rozkaz z 23. mája 2014, č. k. 1Zm/83/2014-19 a vo výroku o trovách konania rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

1.1. V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd uviedol, že zmenka je dokonalým, abstraktným skriptúrnym cenným papierom, ktorého oprávnený majiteľ nie je povinný preukazovať ani dôvod záväzku. Na žalobcu prešli nepretržitým radom indosamentov všetky zmenkové práva, vrátane práva vyplniť blankozmenku. Žalovaný ako indosant opomenul svoj garančný záväzok za zmenku vylúčiť, preto kroky žalobcu boli len oprávneným výkonom jeho práva k zmenke. Žalovaný nepreukázal, že v čase, kedy žalobca zmenku a kauzálnu pohľadávku nadobúdal, konal vedome na škodu žalovaného. Žalovaný zmenku rubopisoval bez vylúčenia garančného účinku a následné rubopisy kopírovali spôsob prevodu zavedený prvým indosantom. Postup žalobcu, ktorý najprv vymáhal kauzálne pohľadávky, svedčí o jeho dobromyseľnosti. Žalovaný v snahe napraviť svoje pochybenie pri rubopisovaní zmenky sa snažil tvrdiť škodlivé, či šikanózne správanie žalobcu, ktoré preukázané nebolo, a preto kauzálne námietky neboli účinné.

1.2. K rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“), ktoré predložil žalovaný, odvolací súd uviedol, že najvyšší súd posúdil dovolanie žalovaného v inej veci ako prípustné z

procesných dôvodov - pre nedostatočné odôvodnenie rozsudku.

1.3. Odvolací súd skonštatoval, že záväzok žalovaného vznikol ex lege z titulu garančného účinku indosamentu. Žalovanému nepatrí právna ochrana pred zneužívaním spotrebiteľskej zmenky, keďže v spore nevystupuje v postavení spotrebiteľa.

2. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dňa 9. novembra 2017 dovolanie, ktorým sa domáhal, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu ako aj rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že zmenkový platobný rozkaz z 23. mája 2014, č. k. 1Zm/83/2014-19 zruší. Prípustnosť dovolania vyvodzoval z § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p.

2.1. Žalovaný namietal, že odvolací súd nepripustil jeho kauzálne námietky pre údajné nepreukázanie vedomého konania žalobcu na jeho škodu. Za nesprávny označil záver odvolacieho súdu, že žalobca preukázal „dobromyseľnosť“, keď sa pokúsil vymôcť pohľadávky od pôvodných dlžníkov. Pokiaľ odvolací súd skonštatoval, že žalobca nepoznal obsah zmenky, tak sa dopustil hrubej nedbanlivosti. Poukázal pri tom na uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5MOBdo/4/2009. Dovolateľ poukázal aj na rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2Obo/87/2009 a 2Obo/17/2009, z ktorých vyplýva, že vyvodit' záver o konaní majiteľa zmenky pri jej nadobúdaní vedome na škodu dlžníka, je možné vyvodit' len z nepriamych dôkazov. Z vykonaných dôkazov vyplýva, že žalobca sa dopustil pri nadobúdaní zmenky vedomého konania na škodu žalovaného v zmysle ustanovenia čl. I § 17 zákona č. 191/1950 Sb. zákon zmenkový a šekový (ďalej aj „ZZŠ“), a preto kauzálne námietky boli prípustné. Podľa dovolateľa odvolací súd žiadnym spôsobom nezohľadnil jeho tvrdenia, podľa ktorých zmenka nemá žiadnu kauzu, keďže žalobca si prostredníctvom zmenky uplatňuje voči nemu právo na kompenzáciu nevykonalosti pohľadávok voči úverovým dlžníkom žalovaného, hoci takéto právo nemá.

2.2. Vedomé konanie na škodu dlžníka sa posudzuje podľa ustanovenia čl. I § 17 ZZŠ z hľadiska subjektívneho vzťahu nadobúdateľa zmenky k prevodu zmenky v čase jej nadobudnutia a šikanózný výkon práva v zmysle § 3 Občianskeho zákonníka sa posudzuje z hľadiska objektívnej spoločenskej prijateľnosti takéhoto konania. Ustanovenie čl. I § 17 ZZŠ predstavuje dodatočný prostriedok ochrany pred nepoctivým nadobúdateľom zmenky, ktorý pôsobí nad rámec § 3 Občianskeho zákonníka, a nie namiesto neho. Dovolateľ pritom odkázal na rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 1735/07, III. ÚS 72/2010 a III. ÚS 341/07, uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1Obdo/59/2010 a rozhodnutia súdov Českej republiky.

2.4. Žalovaný namietal aj skutočnosť, že odvolací súd namiesto toho, aby sa vysporiadal s právnym názorom najvyššieho súdu vysloveným v zrušujúcom uznesení sp. zn. 2Obdo/19/2014 ohľadne nutnosti posúdenia zmenky ako spotrebiteľskej, iba skonštatoval, že účastníkom tohto sporu nie je spotrebiteľ a spotrebiteľskou zmluvou sa vôbec nezaoberal. Z predmetného rozhodnutia má pritom podľa dovolateľa vyplývať, že súdy sú ex offio povinné zaoberať platnosťou zmenky ako zmenky „spotrebiteľskej“.

2.5. Podľa dovolateľa je rozsudok odvolacieho súdu nezákonný a nepreskúmateľný podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p., keď ignoruje stanovisko č. R 93/2015 a nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. IV. ÚS 457/2010. Dovolateľ uviedol, že síce sa v stanovisku uvádza, že žalovaný má byť spotrebiteľ, avšak to nevyklučuje, aby základné princípy tohto stanoviska boli aplikované aj na subjekt, ktorý spotrebiteľom nie je.

3. Žalobca vo vyjadrení z 9. marca 2018 navrhol dovolanie žalovaného odmietnuť.

4. Najvyšší súd ako súd dovolací [podľa § 35 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „C.s.p.“)], po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané, konajúca zamestnancom s vysokoškolským právnickým vzdelaním druhého stupňa (§ 429 ods. 2 písm. b/ C.s.p.) bez nariadenia pojednávania dospel k záveru, že tento mimoriadny opravný prostriedok žalovaného treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 C.s.p.) dovolací súd uvádza nasledovné:

5. Žalovaný v rozhodovanej veci vyvodzoval prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p.

5.1. Už v uznesení z 21. augusta 2018, sp. zn. 3Obdo/42/2018 najvyšší súd uviedol, že „ak dovolateľ odôvodnil prípustnosť dovolania odklonom od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu podľa

ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p., potom je povinný v dovolaní výslovne uviesť právne posúdenie odvolacieho súdu, ktoré považuje za nesprávne, konkretizovať, ako mal odvolací súd právnú otázku správne vyriešiť a zároveň musí špecifikovať ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa mal podľa jeho názoru odvolací súd pri svojom rozhodovaní odkloniť“. Na predmetnom právnom názore zotrúva dovolací súd aj v rozhodovanej veci a nevidí dôvod, aby sa od neho odklonil.

5.2. Dovolací súd pritom uvádza, že prípustnosť dovolania je daná len vtedy, ak sa odvolací súd pri vyriešení právnej otázky skutočne odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, pričom dovolateľ je povinný ním tvrdený odklon v dovolaní preukázať. Naopak prípustnosť dovolania nezakladá všeobecná nespokojnosť dovolateľa s rozhodnutím odvolacieho súdu (resp. jeho právnymi závermi), alebo všeobecné tvrdenie dovolateľa, že rozhodnutie odvolacieho súdu nie je v súlade s rozhodovacou praxou dovolacieho súdu.

6. Dovolací súd zároveň konštatuje, že dovolacie námietky sú totožné s námietkami, ktoré boli už predmetom dovolacieho prieskumu v skorších uzneseniach najvyššieho súdu (viď napr. 3Obdo/15/2017, 1Obdo/12/2018, 3Obdo/1/2018, 3Obdo/11/2018, 4Obdo/21/2018 a 5Obdo/4/2018), a závery v nich vyslovené sú aktuálne aj v rozhodovanej veci.

7. Pokiaľ ide o uznesenia sp. zn. 1Obdo/4/2013 a sp. zn. 2Obdo/19/2014 - na ktoré poukazoval dovolateľ - dovolací súd uvádza, že predmetnými uzneseniami boli zrušené rozsudky krajského súdu z procesných dôvodov pre nedostatočné odôvodnenie. Uvedené rozhodnutia nepredstavujú rozhodnutia dovolacieho súdu, ktoré by mali riešiť právnú otázku, od ktorej sa mal odvolací súd podľa dovolateľa odkloniť. V tejto časti tak dovolanie nie je odôvodnené spôsobom predpokladaným v ustanovení § 432 C.s.p.

7.1. Osobitne k námietke, v zmysle ktorej odvolací súd nepostupoval spôsobom uvedeným v ním predloženom uznesení najvyššieho súdu sp. zn. 2Obdo/19/2014, dovolací súd považuje za potrebné (opakovane) zvýrazniť, že predmetné rozhodnutie nemalo pre odvolací súd kasačnú záväznosť, keďže nebolo vydané v rozhodovanej veci, a ani precedenčnú záväznosť. Predmetné uznesenie nepredstavuje ustálenú rozhodovaciu prax, a ani nebolo prijaté obchodnoprávnym kolégiom najvyššieho súdu ako judikát publikovaný v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky.

7.2. Tvrdenie žalovaného, že najvyšší súd v uvedenom rozhodnutí vyslovil právny záver týkajúci sa charakteru zmienok indosovaných žalovaným, je nesprávne a zavádzajúce. V uvedenom rozhodnutí najvyšší súd nad rámec dôvodov pred zrušením rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach (nedostatok odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku) uviedol iba svoj názor, že sa mu z obsahu spisu javí, že môže ísť o spotrebiteľskú zmenku. Najvyšší súd však v danom rozhodnutí neuviedol právny záver, že sa jedná o spotrebiteľskú zmenku, z akých dôvodov dospel k záveru o spotrebiteľskej zmenke a aké to vyvoláva právne následky (rovnako aj 3Obdo/46/2017, 3Obdo/57/2017 a 3Obdo/66/2017).

8. K argumentácii dovolateľa, v ktorej namietal odklon odvolacieho súdu od rozhodnutí dovolacieho súdu sp. zn. 1Obdo/59/2010 a sp. zn. 5MOBdo/4/2009, resp. od stanoviska č. R 93/2015, najvyšší súd konštatuje, že ani v tejto časti dovolanie žalovaného nespĺňa požiadavky podľa ustanovenia § 432 ods. 2 C.s.p. Dovolateľ zákonom predpísaným spôsobom nevymedzil, v čom považuje rozhodnutie odvolacieho súdu za nesprávne vo vyriešení tej-ktorej právnej otázky významnej pre rozhodnutie vo veci samej a ani neuviedol, ako mal odvolací súd podľa jeho názoru nastolenú právnú otázku správne riešiť.

9. Pokiaľ dovolateľ namietal odklon odvolacieho súdu od rozhodnutí zahraničných súdov, resp. Ústavného súdu Slovenskej republiky, zákon viaže prípustnosť dovolania v ustanovení § 421 ods. 1 C.s.p. v písm. a/ a c/ výlučne na rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako súdu dovolacieho, argumentácia inými rozhodnutiami môže byť relevantná ako podporná argumentácia pri odôvodňovaní dovolania prípustného podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p., avšak nemôže byť spôsobilá vyvolať dovolací prieskum právnych záverov odvolacieho súdu vo veciach, v ktorých dovolateľ odvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ (alebo písm. c/) C.s.p.

9.1. Rovnaký záver platí pre časť dovolania, v ktorej žalovaný namietal rozpor napadnutého rozsudku odvolacieho súdu s právnymi závermi vyslovenými v rozhodnutiach najvyššieho súdu sp. zn. 2Obo/17/2009 a 2Obo/87/2009, ktoré však nepredstavujú rozhodnutia vydané v rámci dovolacieho

konania. V obchodných veciach je najvyšší súd nielen dovolacím súdom, ale vo veciach, v ktorých rozhoduje krajský súd ako súd prvej inštancie, aj súdom odvolacím. Pokiaľ žalovaný vo svojom dovolaní odkázal na rozhodnutia najvyššieho súdu ako súdu odvolacieho, neoznačil rozhodnutia vyjadrujúce právne názory, od ktorých sa odvolací súd odklonil a zaujal iný právny názor, než aký v konkrétnej právnej otázke mal zaujať dovolací súd v iných rozhodnutiach. Z tohto dôvodu žalovaný ani v tejto časti nevymedzil dovolací dôvod spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 C.s.p.

10. Najvyšší súd tak vzhľadom na vyššie uvedené (viď body 7, 8 a 9) dovolanie žalovaného podľa ustanovenia § 447 písm. f/ C.s.p. odmietol.

11. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta C.s.p.).

12. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.